

Geachte burgemeester en wethouders,

Wij zijn trots om in de stad Leiden te wonen, waar naar ons geluisterd wordt en er speciale aandacht is voor het leven en de kwaliteit van leven van neurodivergenten. Met trots zullen wij elk jaar stilstaan bij het feit dat de Neurodiversiteitsvlag wereldwijd als eerste in Leiden werd gehesen in 2023. In datzelfde jaar werd Leiden uitgeroepen tot de meest neuro-inclusieve stad van het jaar 2023-2024. Onze dank en waardering zijn groot.

Ook zijn wij zeer dankbaar dat wij voor de opening de stadsfoyer hebben mogen gebruiken, dat wethouder Jermoumi met ons het weekend heeft geopend en de fijne samenwerking met de heer Juffermans.

De volgende lijst is niet bedoeld om de gemeente te bekritisieren, maar om samenwerkingsmogelijkheden te verkennen. Deze punten, naar voren gebracht tijdens het Neurodiversiteitsweekend 2024, bieden kansen voor samenwerking tussen de gemeente, andere organisaties, en onszelf om gezamenlijk te blijven werken aan een inclusieve samenleving.

HET 10-PUNTEN PLAN VOOR HET VERGROTEN VAN NEUROINCLUSIE IN LEIDEN

1 Vergroten van Begrip en Afstemming op de Behoeften van Neurodivergenten

De gemeente kan een inclusievere en ondersteunende omgeving creëren voor neurodivergente kinderen door begrip en afstemming op hun specifieke behoeften te vergroten. Dit werd duidelijk door het voorbeeld van een meisje met dyspraxie bij DZB, waar de medewerker niet goed op de hoogte was van haar situatie en de Hidden Disability Sunflower. Door medewerkers regelmatig te scholen, ervaringscircuits en uitwisselingssessies te organiseren, zichtbaarheid van behoeften te verbeteren en wederzijds begrip te bevorderen, kunnen neurodivergenten zich beter begrepen en ondersteund voelen, wat hun welzijn en kansen op succes verbetert. Hoewel niet alle deelnemers bekend waren met de voordelen van de HDS keychord, biedt dit een kans om bewustwording te vergroten. Een goede gelegenheid is een bijeenkomst van ondernemers in Leiden, waar een presentatie over de keychord kan worden gegeven. Bedrijven kunnen zich eenvoudig aanmelden en een herkenbare sticker op hun deur plaatsen. Daarnaast kan de keychord op scholen, bij begeleidende instanties en wijkteams geïntroduceerd worden. De locaties waar de keychord herkend wordt, worden vermeld op de HDS-website en krijgen extra aandacht tijdens de Neurodiversiteitsweek en Neurodiversity Pride

Day (16 juni). Voor neurodivergenten die hun brein niet als verborgen handicap zien, biedt het speldje van Stichting Neurodiversiteit een alternatief, waarbij zij zelf de betekenis kunnen uitleggen. Zo creëren we samen een inclusievere samenleving.

2 Onderwijs, thuiszitters en neurodivergenten

Veel thuiszittende kinderen, tieners en studenten zijn neurodivergent, wat kansen biedt voor gerichte ondersteuning. Hoewel de gemeente beperkte invloed heeft op schoolprogramma's, zijn er diverse mogelijkheden om deze groep beter te ondersteunen. Niet iedereen heeft een overzicht van wat mogelijk is voor kinderen, tieners en (jong)volwassenen die niet meer naar school kunnen. Enerzijds willen we dat meer in kaart brengen. Anderzijds willen we een innovatief programma aanbieden in Leiden waar kinderen hun executieve functies blijven trainen en uitdagende projecten opzetten in samenwerking met musea, wat hun integratie in scholen bevordert. Dit lespakket, gericht op wetenschap, kunst, culturen en natuur, is afgestemd op de individuele behoeften van het kind en stimuleert leren, doen en voelen. Het projectplan, dat na de zomer verder wordt ontwikkeld om subsidie aan te vragen, zal maatwerkbegeleiding, ondersteunende netwerken en flexibele onderwijsmogelijkheden bieden. Hierdoor kunnen neurodivergente kinderen en jongeren actief blijven en zich optimaal ontwikkelen, waardoor ze beter voorbereid zijn op school en de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn ook genoeg neurodivergenten die niet voltijd kunnen werken, thuiszitten om dat er geen passend werk is. Een andere vraag die het onderzoeken waard is, is of een deel van neurodivergenten die geen werk heeft of kan vinden ingezet kan worden als ervaringsdeskundigen door zeer kleine groepen te begeleiden of te ondersteunen bij (kennis)vakken. Door hun unieke perspectieven en ervaringen kunnen zij een waardevolle bijdrage leveren aan de gemeenschap en anderen helpen bij hun ontwikkeling.

3 Aangepaste Stages voor Studenten

Hoewel veel neurodivergenten hun plek in de samenleving vinden zonder aanpassingen, hebben anderen baat bij aangepaste stages en werkplekken die rekening houden met hun unieke behoeften. De gemeente kan hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten door stages aan te bieden voor studenten en jongvolwassenen die niet meer dan 20 uur per week kunnen werken, zodat zij waardevolle werkervaring kunnen opdoen zonder overbelasting. Het creëren van deeltijdbanen en flexibele werkuren, het benoemen van een empathisch maatje, en het aanpassen van de werkplek zijn belangrijke stappen.

Daarnaast kan het bieden van trainingen voor medewerkers de inclusiviteit van de arbeidsmarkt versterken. Succeservaringen kunnen worden gedeeld met het bedrijfsleven om hen te stimuleren meer passende banen beschikbaar te maken voor neurodivergenten. Extra aandacht moet worden gegeven aan jongvolwassenen die na het behalen van hun diploma de arbeidsmarkt betreden. Deze overgang is vaak extra kwetsbaar, omdat de begeleiding van school wegvalt, wat kan leiden tot uitval voordat hun kansen op de arbeidsmarkt voldoende zijn onderzocht.

Het is ook belangrijk te erkennen dat sommige neurodivergenten negatieve ervaringen hebben, omdat zij vaak banen aangeboden krijgen die ver beneden hun denkniveau liggen of anderszins niet passend zijn. Er wordt te weinig rekening gehouden met hun kwaliteiten. Dit roept ook de vraag op of neurodivergenten voldoende inzicht hebben in hun eigen mogelijkheden en kwaliteiten. Juist stages zijn cruciaal voor jongeren om hun talenten en grenzen te leren kennen.

Door samen te werken met meerdere partijen willen we de positie van neurodivergenten die extra aanpassingen nodig hebben, aanzienlijk verbeteren.

4 Actieve betrokkenheid van neurodivergente burgers bij de uitvoering van hun ingediende ideeën

De gemeente Leiden kan de betrokkenheid en inclusiviteit van neurodivergente burgers versterken door hen actief te betrekken bij de uitvoering van hun ingediende ideeën. Dit voorkomt dat deze burgers zich buitengesloten voelen nadat ze hun waardevolle bijdragen hebben geleverd. Door neurodivergente burgers tijdelijk aan te nemen voor de periode waarin hun idee wordt uitgewerkt en hen actief te betrekken bij dit proces, draagt de gemeente bij aan hun sociale en professionele integratie. Bovendien kan de gemeente stageplekken verzorgen die specifiek tegemoetkomen aan de behoeften van neurodivergente burgers en aanbevelingen schrijven voor andere werkgevers. Deze aanpak bevordert niet alleen inclusiviteit, maar ook een dynamische en betrokken gemeenschap waarin iedereen de kans krijgt om bij te dragen en te groeien.

5 Neurogenda | NeuroNetwerk Leiden

Er wordt al veel gedaan om het welzijn en de participatie van neurodivergenten te bevorderen, en we streven ernaar dit verder te verbeteren. Na de zomervakantie wordt daarom het Leidse Neuro Netwerk opgericht, met als doelen: het creëren van meer samenhang, het in kaart brengen van beschikbare hulp in zorg, voor thuiszitters in andere trajecten en bij arbeid, en het opstellen van een Neurogenda, een uitagenda zodat neurodivergenten gemakkelijk geschikte activiteiten kunnen vinden.

Daarnaast willen we met diverse betrokkenen een nulmeting uitvoeren op het gebied van neurodivergenten en eenzaamheid. We horen vaak uit diverse bronnen dat er sprake is van eenzaamheid, maar hebben hier geen goed zicht op en weten ook niet waar de specifieke behoeften liggen, ondanks het ruime aanbod in Leiden op bepaalde gebieden.

Dit netwerk, geïnitieerd door Stichting Neurodiversiteit, nodigt iedereen uit om bij te dragen en start met een inspirerende Neurodiversiteitsavond. Door een informatieplatform, netwerkbijeenkomsten, workshops, inclusieve activiteiten en het delen van succesverhalen, zal het netwerk bijdragen aan een nog beter welzijn en een hogere participatie van neurodivergenten in Leiden.

6 Actieve betrokkenheid van neurodivergente burgers bij de uitvoering van hun ingediende ideeën

De gemeente Leiden organiseert veel voor haar inwoners en staat bekend om haar betrokkenheid, maar er zijn nog kansen voor verbetering, bijvoorbeeld in de overkoepelende samenwerking tussen afdelingen. Neurodivergentie zou een vast onderwerp kunnen zijn bij conferenties over werk, zorg en onderwijs. Het is essentieel dat alle afdelingen aandacht besteden aan neurodivergentie, inzicht krijgen in het aantal neurodivergenten binnen hun afdelingen en werken aan hun inclusie. Door samen te werken en neurodivergentie meer centraal te stellen, kunnen we een meer begripvolle en ondersteunende gemeenschap creëren.

De gemeente Leiden heeft al aanzienlijke vooruitgang geboekt in vergelijking met andere gemeenten, maar ook met het bedrijfsleven en andere organisaties. Stichting Neurodiversiteit zou graag de gemeente Leiden vaker als rolmodel voor andere gemeenten willen presenteren, aangezien er vaak behoefte is aan goede voorbeelden. Daarnaast kan de gemeente ook een voorbeeldfunctie vervullen voor bedrijven en andere instellingen, met name om de arbeidsparticipatie (naar vermogen) te vergroten.

7 Omarm Neurodiversity Pride Day 16 juni

Leiden is de voorbeeldstad van Nederland op het gebied van neurodiversiteit en het vergroten van kansen voor neurodivergenten. De gemeente werkt nauw samen met Stichting Neurodiversiteit om jaarlijks van Neurodiversity Pride Day een feestelijke en betekenisvolle dag te maken. De stichting groeit en organiseert, in samenwerking met diverse partners, een scala aan activiteiten tijdens de Week van Neurodiversiteit, die jaarlijks rondom 16 juni plaatsvindt. Deze week biedt een uniek moment voor voorlichting, verbinding, betrokkenheid, en het vergroten van kansen.

Volgend jaar zullen onder andere een Neuro-Toneel, Neuro-Art-Expo, Neuro-Films, Neuro-Games, Neuro-Walk, Neuro-Speurtocht, Neuro-Dance, Neuro-Talk Podcast, Neuro-Lezingen, Neuro-Challenge en Neuro-Meet georganiseerd worden. Met een uitgebreid lespakket en het Neuro-Bordspel, en actieve samenwerking met organisaties zoals SamenLeiden, maken we van Leiden een inclusieve en ondersteunende gemeenschap voor iedereen.

8 Reductie van stigma's en hun impact | top 10 neurodivergenten

Veel neurodivergenten ervaren stigma's en vooroordelen door een gebrek aan informatie en positieve voorbeelden. Een effectieve aanpak is het creëren van een jaarlijkse top 10 van neurodivergente Leidenaren, vergelijkbaar met de top 50 vrouwen. Deze ambassadeurs kunnen een voortrekkersrol vervullen bij evenementen, activiteiten en op scholen. Om stigma's te verminderen en een inclusievere samenleving te bevorderen, kunnen we bewustwordingscampagnes lanceren, inclusief onderwijsprogramma's en gemeenschapsactiviteiten. Daarnaast kunnen we neutraal taalgebruik stimuleren, diversiteitstrainingen aanbieden, participatieve besluitvorming bevorderen, positieve mediarepresentatie ondersteunen en gemeenschapscentra creëren die mensen verbinden op basis van gedeelde interesses en waarden.

9 Inclusieve omgeving en evenementen

Zorg ervoor dat openbare ruimtes, zoals bibliotheken, parken en gemeentebouwen, uitnodigend en toegankelijk zijn voor neurodivergente personen door rustige zones en duidelijke bewegwijzering te bieden.

De gemeente, Stichting Neurodiversiteit en andere organisaties kunnen meer aandacht besteden aan het organiseren van inclusieve evenementen, hier aandacht voor vragen of een bijdrage leveren door speciale aandacht te besteden aan sensorische behoeften, rustige ruimtes en duidelijke informatievoorziening.

Enkele ideeën zijn: rustige marktbezoek- en restauranturen, sensorische vriendelijke festivals en filmavonden, inclusieve sport- en speldagen, aangepaste kunst- en cultuurfestivals, muziekfestivals met verlaagde volumes, speciale bezoeken bij musea, en workshops en lezingen in rustige omgevingen. Door deze aanpassingen kunnen neurodivergente personen genieten van gemeentelijke activiteiten in een comfortabele en ondersteunende omgeving.

10 Maak wervings- en selectieprocedures inclusief

Een obstakel voor veel neurodivergenten is de huidige manier van solliciteren. Daarom pleiten wij voor het aanpassen van wervings- en selectieprocedures om neurodivergente kandidaten gelijke kansen te bieden. Voer sollicitatiegesprekken in rustige, prikkelarme ruimtes en bied alternatieve sollicitatiemethoden aan, zoals schriftelijke opdrachten, video-interviews of portfolio's. Gebruik duidelijke en gedetailleerde functieomschrijvingen en inclusieve taal in vacatureteksten om een breed scala aan kandidaten aan te spreken. Bied training aan recruiters over neurodiversiteit en inclusieve wervingspraktijken en maak het wervingsproces flexibel door meer tijd te geven voor sollicitaties en interviews. Pas assessments aan om verschillende cognitieve stijlen te accommoderen en geef constructieve feedback en ondersteuning tijdens het proces. Betrek neurodivergente medewerkers bij het wervingsproces en introduceer mentorprogramma's om nieuwe neurodivergente medewerkers te ondersteunen en te begeleiden. Dit punt geldt niet enkel voor de gemeente Leiden, waar al stappen worden genomen, maar zeker ook voor alle overige bedrijven, instellingen, scholen en werkplekken.

Afronding

Om dit 10-puntenplan te realiseren is participatie van alle betrokken partijen essentieel. Het vraagt inzet van neurodivergenten zelf, bedrijven, scholen, de gemeente Leiden en alle professionals die met neurodivergenten werken. Daarom hebben we niet elk punt volledig uitgewerkt, maar we staan na de zomervakantie klaar om gezamenlijk de handen uit de mouwen te steken en de bijdragen van neurodivergenten tijdens het ND-weekend 2024 de komende jaren waar te maken. Wij kijken uit naar een vruchtbare samenwerking met de gemeente Leiden als bondgenoot.

Neuroinclusieve groet,
namens Stichting Neurodiversiteit